

HÄTÄKESKUSLAITOS

**PELASTUSOPISTO
RÄDDNINGSINSTITUTET**

Poliisiammattikorkeakoulu

HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄN KOULUTUSOHJELMA 90 OP

HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄN TUTKINTO

OPETUSSUUNNITELMA

HÄKE 17

**PELASTUSOPISTO
Hyväksytty 12.05.2008**

1. HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄNTUTKINNON AMMATILLISET JA YHTEISKUNNALLISET PERUSTEET	3
2. HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄNTUTKINTO.....	5
2.1. AMMATIN KUVAUS	5
2.2. OPINTOJEN AMMATTITÄIDOLLINEN ARVOPERUSTA.....	5
2.3. HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄNTUTKINNON TAVOITTEET.....	7
3. OPETUSSUUNNITELMAN KÄSITTEISTÖ.....	8
4. OPINTOJEN SISÄLTÖ.....	10
4.1. PERUSOPINNOT 18 OP	10
4.2. AMMATTIOPINNOT 72 OP.....	10
4.2.1. Häätokeskuspäivystys 34,5 op.....	10
4.2.2. Pelastustoimi 6 op.....	10
4.2.3. Sosiaali- ja terveystoimi 16,5 op.....	10
4.2.4. Poliisitoimi 15 op.....	10
5. OPINTOJEN RAKENNE.....	11
5.1. OPINTOJEN ETENEMINEN LUKUKAUSITTAIN	11
5.1.1. I-lukukausi	11
5.1.2. II-lukukausi	11
5.1.3. III-lukukausi.....	11
5.2. LUKUSUUNNITELMA	12
6. HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄN KOULUTUSOHJELMAN PERUSOPINTOJEN OPINTOJAKSOT	13
6.1. JOHDATUS HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄKURSSIN OPINTOIHIN 3 OP	13
6.1.1. Koulutusjärjestelmä ja opiskelu 1,5 op.....	13
6.1.2. Kurssijärjestelyt 1,5 op.....	14
6.2. SUOMEN KIELI JA VIESTINTÄ 3 OP	14
6.3. RUOTSI 4 OP	15
6.4. ENGLANTI 1,5 OP	15
6.5. TIETOTEKNIikka 1,5 OP	16
6.6. HALLINTO-OPPI 1,5 OP	16
6.7. TURVALLISUUSNEUVONTA 1,5 OP.....	17
6.8. TERVEYS- JA LIIKUNTAKASVATUS 4 OP.....	17
7. HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄN KOULUTUSOHJELMAN AMMATTIOPINTOJEN OPINTOJAKSOT	19
7.1. HÄTÄKESKUSPÄIVYSTYS 34,5 OP	19
7.1.1. Päivystäjän rooli ja koulutus 3 op.....	19
7.1.2. Päivittäistoiminta ja erityistilanteet 10,5 op.....	20
7.1.3. Häätokeskuksen tietojärjestelmät 7,5 op.....	21
7.1.4. Varautuminen 1,5 op.....	22
7.1.5. Työssäoppiminen 9 op.....	23
7.2. PELASTUSTOIMI 6 OP	23
7.2.1. Pelastustoiminnan perusteet 3op.....	24
7.2.2. Pelastustoimen tehtävien riskinarvio ja vasteen määrittäminen 3 op.....	25
7.3. SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI 16,5 OP	25
7.3.1. Ensihoidon- ja terveystoimen järjestelmät 1,5 op.....	26
7.3.2. Anatomia ja fysiologia 2,5 op	27
7.3.3. Ensihoito ja lääketieteellinen riskinarvio 10,5 op.....	28
7.3.4. Sosiaaliset hätätilanteet 2 op	29
7.4. POLIISITOIMI 15 OP	30
7.4.1. Poliisihallinto-, rikos-, prosessi- ja siviilioikeus 3 op.....	31
7.4.2. Tietojärjestelmät	32
7.4.3. Poliisin operatiivinen toiminta 6 op.....	32
7.4.4. Psykologia 2,5 op.....	33
8. OPINTOSUORITUSTEN ARVIOINTI.....	35

8.1.	ARVIOINNIN JA ARVOSTELUN KÄSITTEET	35
8.2.	KOKEIDEN JÄRJESTÄMINEN HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJIEN KOULUTUSOHJELMASSA	35
8.3.	HYLÄTYN SUORITUKSEN UUSIMINEN	36
8.4.	OPINTOSUORITUSTEN REKISTERÖINTI	36
8.5.	OPINTOJAKSON ARVOSANAN KOROTTAMINEN	37
8.6.	ARVIOINNIN OIKAISUVAATIMUKSET	37

1. HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄNTUTKINNON AMMATILLISET JA YHTEISKUNNALLISET PERUSTEET

Hätäkeskuslaitoksen nykymuotoisessa hätäkeskustoiminnassa on yhdistetty pelastustoimen kunnallisten hätäkeskusten ja poliisin hälytyskeskusten toiminta 15 hätäkeskukseen, joista avuntarvitsijat saavat kaikki tarvitsemansa hätäkeskuspalvelut yhdestä numerosta 112. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon hätäkeskuspalvelut ovat moniviranomaishätäkeskusten tehtäviä.

Hätäkeskuspäivystäjän työ on muuttunut entistä monialaisemmaksi ja vaativammaksi. Hätäkeskuksen asiakkaita ovat avuntarvitsijoiden ohella myös apua antavat viranomaiset sekä muut yhteistyötahot.

Hätäkeskuslain 4§:n mukaan hätäkeskuksen tehtävänä on vastaanottaa hätäilmoituksia, välittömiä poliisin toimenpiteitä edellyttäviä ilmoituksia ja muita ihmisten, omaisuuden ja ympäristön turvallisuuteen liittyviä välittömiä toimenpiteitä edellyttäviä ilmoituksia sekä välittää ne edelleen niille yksiköille, joille tehtävä voimassa olevan lainsäädännön mukaan kuuluu. Lisäksi hätäkeskus toimii pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen viestikeskuksena, tukee ja avustaa näiden viranomaisten tehtäviä hoitavia yksiköitä sekä hoitaa sille muussa laissa säädetty tehtävät. Asetuksen 4§ täydentää ja yksilöi laissa määriteltyjä hätäkeskuksen tehtäviä.

Hätäilmoituksen perusteella viranomaisille välitettävät tehtävät voidaan kategorisesti pääotsikoittain jakaa seuraavasti:

- hengen ja terveyden suojaan kohdistuva tehtävät
- yksilön suojaan kohdistuvat tehtävät
- omaisuuden suojaan perustuva tehtävät
- muuhun poliisitoimintaan liittyvät tehtävät
- liikenneonnettomuudesta tai liikenteestä aiheutuva tehtävät
- onnettomuus tai vaarallinen tilanne, mm tulipalot, pelastus- ja torjuntatehtävät
- sairaankuljetus- ja ensihoitotehtävät
- sosiaalitehtävät

Hätäkeskuspäivystäjän koulutuksen on tuotettava opiskelijalle valmiudet arvioida tehtävän riski ja kiireellisyys (tehtävälaji), määrittää tehtävän hoitamiseksi tarvittavat voimavarat, välittää tehtävä ao. resursseille, toimia viesti- ja johtokeskustehtävissä sekä muissa laissa, asetuksessa ja hätäkeskuksen työjärjestyksessä mainituissa tehtävissä.

Hätäkeskuspäivystäjät tekevät merkittävää yhteiskunnallista työtä osana niitä väestön turvallisuus- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita, jotka kuuluvat hätäkeskusten toteuttamaan viranomaistoimintaan. Hätäkeskuspäivystäjän tehtävä edellyttää tiedollisia ja taidollisia valmiuksia sekä hyviä tietoteknisiä käyttötaitoja. Työn hallinta vaatii tilannekohtaista ongelmaratkaisukykyä sekä inhimillisen ja eettisen päätöksenteon asiakaslähtöistä hallintaa. Hätäkeskuspäivystäjän työssä korostuu kokonaisvaltainen puhelunkäsittely,

jossa huomioidaan niin hätäpuhelun soittajan kuin yhteistyöviranomaistenkin tarpeet. Häätäkeskuspäivystäjän työssä on eduksi hallita toisen kotimaisen kielien lisäksi myös muita Suomessa yleisesti käytettäviä vieraita kieliä.

Vuonna 1997 häätäkeskuspäivystäjän tutkintoon päättävä koulutus piteni nykyiseksi puolitoistavuotiseksi opintokokonaisuudeksi, jonka toteuttavat Pelastusopisto ja Poliisiammattikorkeakoulu. Koulutukseen sisältyy myös työssäoppimista. Opetussuunnitelma on edellisen kerran uudistettu v 2003.

Opetussuunnitelman tulee vastata työn ja ammatin kokemukseräisiä vaatimuksia. Opetussuunnitelmaa varten on selvitetty niitä valmiuksia, joita häätäkeskuspäivystäjän tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää. Suunnitelman pohjana on näkemys siitä, mihin koko koulutuksella pyritään: mitä häätäkeskuspäivystäjän on osattava, mitä erikoistaitoja hänelle opetetaan, miten hän kehittyy oppijana ja ihmisenä ja mitä asioita on huomioitava myös tulevaisuuden työkenttää ajatellen.

Opetussuunnitelman tehtävänä on myös luoda ja avartaa opiskelijalle uusia mahdollisuuksia mielekkääseen, juuri hänelle sopivaan oppimiseen. Opetussuunnitelmassa oppimisympäristön ja oppilaan oman aktiivisuuden merkitys korostuu: oppiminen tapahtuu tehokkaimmin hyödynnettäessä erilaisia oppimisympäristöjä monipuolisesti.

Opetussuunnitelman päivitystyössä on käytetty hyväksi niitä kokemuksia, joita on kerätty vuonna 1997 alkaneesta, uudistetusta häätäkeskuspäivystäjäkoulutuksesta niin Pelastusopistolta, Poliisiammattikorkeakoululta kuin kentältä. Nyt on käytettävissä myös kokemuksia moniviranomaishäätäkeskuksen toiminnasta jo useasta häätäkeskuksesta.

Häätäkeskuspäivystäjän koulutus toteutetaan Pelastusopiston ja Poliisiammattikorkeakoulun yhteistyönä. Koulutuksen laajuus on 90 opintopistettä (1 op vastaa keskimäärin opiskelijan 27 tunnin työpanosta). Opiskeluaika on täten 1,5 vuotta ja se tuottaa opiskelijalle häätäkeskuspäivystäjän tutkinnon. Opiskelijan aiempia opintoja ja työkokemusta voidaan hyödyntää henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman avulla, jonka opiskelija ja opettajat tekevät yhteistyössä opetussuunnitelman tavoitteiden puitteissa. Henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan liitettävien valmiuksien ajantasaisuus voidaan tarvittaessa selvittää erilaisin teoria- ja taitokokein.

2. HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄNTUTKINTO

2.1. Ammatin kuvaus

Hätäkeskuspäivystäjä tekee itsenäisen riskinarvion ja vasteen määrittämisen siten, että hän yhdistää avuntarpeen ja kulloinkin käytettävissä olevat viranomaisyksiköt. Hätäkeskuspäivystäjä tukee eri viranomaistahojen toimintaa sekä huolehtii siitä, että hänellä on käytettävissään tiedot pelastustoimen ja poliisin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon voimavaroista, niiden valmiudesta ja hälytys- ja käyttöperiaatteista sekä asiantuntijoista ja johtamisjärjestelyistä.

Hätäkeskuspäivystäjä tekee perustellun hälyttämättä jättämispäätöksen tilanearvion perusteella. Hän neuvoo ja opastaa turvallisuuteen liittyvissä, sosiaalisissa, terveydellisissä ja muissa hätätilanteissa sekä normaali- että poikkeusoloissa.

Hätäkeskuspäivystäjän työssä yhdistyvät pelastustoimen, poliisin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon keskeiset periaatteet. Peruslähtökohtana työssä on aina elämän ja ihmisarvon kunnioittaminen, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo. Hätäkeskuspäivystäjä ymmärtää vastuunsa laadukkaasta työstä ja sen kehittämisestä.

Hätäkeskuspäivystäjän ydinosaamisen lähtökohtana on itsenäiseen työskentelyyn, ammatilliseen päätöksentekoon, eettiseen toimintaan sekä moniammatilliseen yhteistyöhön pystyvä hätäkeskustyön ammattilainen. Hyvä ammattitaito sisältää valmiudet, joilla hätäkeskuspäivystäjä kykenee selviytymään alansa vaihtelevista tehtävistä sekä kehittymään työssään. Hätäkeskuspäivystäjän osaamiseen kuuluvat valmiudet yhtäaikaisten tapahtumien ja työsuoritusten loogiseen hallintaan sekä hankitun tiedon joustava soveltaminen käytännön vaihtelevissa tilanteissa. Työssä korostuvat monipuoliset asiakaspalvelu- ja yhteistyötaidot.

2.2. Opintojen ammattitaidollinen arvoperusta

Käsitykset työstä, ammattitaidosta ja osaamisvaatimuksista ovat muuttuneet myös hätäkeskustoiminnassa. Hätäkeskukset tarvitsevat nykyisessä kehitysvaiheessaan työntekijöitä, joilla on halu, taidot ja tahto oppia jatkuvasti ja näin valmiudet uudistaa omaa ammatillista osaamistaan. Vastaavasti tulevaisuuden henkilöstö odottaa työltään sisällöllistä mielekkyyttä, ammatillista haasteellisuutta sekä mahdollisuutta kasvaa ja kehittyä ammatissaan.

Ammattitaidolla ymmärretään yhä useammin laaja-alaisten työ- ja toimintakokonaisuuksien hallintaa. Laaja-alaisen osaamisen rinnalla päivystäjältä edellytetään usein myös vahvaa taidollista erityisosaamista sekä henkilökohtaista sitoutumista itsensä, työn ja ammatin kehittämiseen. Organisaatiot madaltuvat ja päätöksenteko - haasteellisesti - hajautuu. Asiantuntijavastuut korostuvat.

Ammatillinen kasvu ja kehittyminen on jatkuva oman osaamisen oppimisprosessi: ammatin tieto- ja taitoperustan kehittämisen ohella on tärkeää kyetä myös uskomusten, asenteiden ja arvojen muutokseen ja tietoisuuden avartamiseen.

Ammatillinen kehittyminen perustuu myönteiseen, humanistiseen ihmiskuvaan.

Vahvan ammatillisen perustan lisäksi työelämässä tarvitaan yhä useammin prosessityyppisiä, teknis-ammattillisesta osaamisesta riippumattomia yleisiä toimintavalmiuksia, esim.

- valmiutta kehittää työkäytäntöjä ja sisäistää uusia toimintatapoja, jotka auttavat hallitsemaan epävarmuutta muuttuvassa työelämässä ja muuttuvassa yhteiskunnassa
- valmiutta arvioida ja kehittää omia vuorovaikutustaitoja siten, että kykenee hyvään ammatilliseen yhteistyöhön muiden kanssa,
- valmiutta määritellä, eritellä ja ratkaista ongelmia ja haasteellisia tilanteita yksin ja ryhmässä, valmius kehitellä ideoita
- valmiutta hallita muutosten mukanaan tuomaa epävarmuutta kehittämällä ja laajentamalla omaa ammatillista osaamistaan.

Ammattitaito on myös arvo-osaamista: hätäkeskustoiminnan arvoperustaan sitoutuminen auttaa ratkaisemaan toiminnan oikeutusta ammatissa, työelämässä ja yhteiskunnassa.

2.3. Häätäkeskuspäivystäjätutkinnon tavoitteet

Hätäkeskuspäivystäjätutkinnon tavoitteena on, että tutkinnon suorittaneet:

- tuntevat hätäkeskuksen, pelastustoimen, poliisin, sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten toimintaa velvoittavat ja ohjaavat arvot ja säädökset sekä huomioivat Häätäkeskuslaitoksen arvot kaikessa toiminnassaan
- hallitsevat pelastustoimen, poliisin, sosiaali- ja terveydenhuoltoviranomaisten tehtävien piirteet ja niihin liittyvät riskinarviot hankittujen tapahtumatietojen perusteella. Osaavat huomioida em. viranomaisten työturvallisuuteen sekä yhteistoimintatehtäviin liittyvät toimenpiteet.
- tuntevat pelastustoimen, poliisin, sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset toimintaperiaatteet
- ymmärtävät hätäkeskuksen ja yksittäisen päivystäjän aseman ja merkityksen toimialansa palveluiden toteuttajana yhteiskunnassa sekä huomioivat asiakaslähtöisyyden ja yksilöllisyyden osana eettistä osaamistaan
- ymmärtävät vuorovaikutuksen ja puheviestintätaitojen merkityksen hätäpuhelun käsittelyssä ja viestiliikenteessä sekä osaavat havainnoida omaa viestintäkäyttäytymistään pystyäkseen kehittämään ja ylläpitämään omia vuorovaikutusvalmiuksiaan
- Hallitsevat hätäkeskuspäivystäjän työn vaatimien laitteiden käytön ja sen vaatiman teoreettisen taustan sekä työn suorittamiseksi vaadittavat sovellukset.
- osaavat kohdata kriisissä olevan ihmisen sekä ymmärtävät psyykkisen kriisi- ja jälkihoidon merkityksen
- osaavat ottaa vastaan palautetta työstään pystyäkseen kehittämään sen laatua sekä tuntevat vastuunsa ammatillisesta kehittymisestään osana työyhteisön kehittämistä
- ymmärtävät hyvän fyysisen kunnan merkitys sekä tuntevat laaja-alaisen työkyvyn ylläpitämisen osa-alueet sekä ymmärtävät työnohjauksen ja työterveydenhuollon merkityksen työssään
- osaavat toimia hätäensiapua ja pelastustoiminnan ensitoimenpiteitä edellyttävissä tilanteissa myös hätäkeskuksen ulkopuolella sekä osaavat tunnistaa ennalta turvallisuusriskejä ja antaa ohjeita ensitoimenpiteistä

3. OPETUSSUUNNITELMAN KÄSITTEISTÖ

Aikaisempien opintojen hyväksilukeminen - Opiskelija voi esittää luettavaksi hyväkseen muussa oppilaitoksessa suorittamiaan ko. opintojakson tavoitteita ja sisältöjä vastaavia opintoja. Hyväksilukeminen voi koskea opintojaksoa kokonaisuudessaan tai sen osia. Hyväksiluettavuutta arvioitaessa huomioidaan mm. aikaisempien opintojen laajuus, sisältö sekä suoritettujen opintojen ikä ja suoritettavan tutkinnon osaamisen tavoitevaatimukset.

Hyväksilukemista haetaan kurssisihteeriltä saatavalla lomakkeella. Opiskelijan on esitettävä todistusjäljennökset niistä opintosuorituksista, joihin hän vetoaa. Hyväksilukemispäätöksen asiassa tekee koulutusohjelmavastaava opintojakson vastuopettajan esityksestä. Tutkintoon ei pääsääntöisesti hyväksilueta muualla suoritettuja kymmentä vuotta vanhempia opintoja.

Hätäkeskuspäivystäjän koulutusohjelma – on Hätäkeskuslaitoksen, Pelastusopiston sekä Poliisikoulun suunnittelema opintokokonaisuus, joka johtaa hätäkeskuspäivystäjätutkintoon. Koulutusohjelma rakentuu päivystäjien ammatillista asiantuntemusta edellyttävän tehtäväalueen hallitsemiseen. Opintojen laajuus on 90 opintopistettä (op).

Koulutusohjelmavastaava – Hätäkeskuspäivystäjän koulutusohjelman opetussuunnitelman ja opetuksen kehittämisestä vastaava Pelastusopiston opettaja. Koulutusohjelmavastaavana v. 2008-2010 toimii vanhempi opettaja J-P Iso-Illomäki.

Kurssinjohtaja(t) – nimetään jokaiselle hätäkeskuspäivystäjäkursseille. Kurssinjohtaja toimii oppilaitoksen ja opiskelijoiden yhteyshenkilönä kurssinsa erilaisten käytännön opintoasioiden järjestelyissä. Hän on myös koulutusohjelmavastaavaa avustava henkilö mm. tutkintokokonaisuuden kokonaisarvioinnissa.

Opintojakso – opintojen ja opetuksen sisällöllinen ja rakenteellinen perusyksikkö, jonka tavoitteet on määritelty tässä opetussuunnitelmassa. Opintojakso voi koostua hyvin erityyppisestä opiskelusta: oppitunneista, luennoista, oppimis- ja harjoitustehtävistä, verkko-opinnoista, muodollisista ja sovelletuista harjoituksista hätäkeskussimulaattorissa, työssäoppimisjaksoista, opintokäynteistä ja tenteistä.

Opintopiste – ilmaisee opiskeltavan opintojakson työmäärän. Yksi opintopiste vastaa keskimäärin opiskelijan 27 tunnin työpanosta. Käytännössä yhden opintopisteen suorittamiseen vaadittava työmäärä voi vaihdella esim. henkilön opiskeluvälmiuksista riippuen.

Opinto-oikeusaika – opetussuunnitelmassa määritelty aika tutkinnon suorittamista varten. Hätäkeskuspäivystäjätutkinnon opiskelijalla tavoiteaika tutkin-

non suorittamiseksi on kolme lukukautta (1,5 vuotta). Opiskelijalla on lisäksi ns. opinto-oikeusaikaa yksi vuosi tämän tavoiteajan päälle.

Opiskelija, joka ei ole suorittanut opintojaan opinto-oikeusajan puitteissa, menettää opinto-oikeutensa, jollei Pelastusopiston rehtori erityisestä syystä myönnä hänelle lisää aikaa opintojen loppuun saattamiseksi.

Opintojakson vastuopettaja – opintojakson suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista vastaava oppilaitoksen opettaja, jonka tarkennetut tehtävät ovat

- opintojakson opetussuunnitelmatekstin kirjoittaminen
- opintojakson toteuttamissuunnitelman laatiminen ja esittely ensimmäisellä opetuskerralla
- hyväksilukemispäätösten esittely koulutusohjelmavastaavalle
- poissaolojen valvonta opintojakson lähiopetuksesta; korvaustehtävistä päättäminen
- arvostelutietojen toimittaminen kurssisihteerille kuukauden kuluessa opintojakson opintojen päättymisestä

Opiskelu – opiskelijan tavoitteellista toimintaa, jota ohjaa oppimisen tarkoitus.

Opetussuunnitelma – opetussuunnitelmassa määritellään mm. koulutusohjelman yleiset tavoitteet ja lähtökohdat, kunkin opintojakson tavoitteet, ydinsisällöt, opinnoissa vaadittava kirjallisuus sekä opintojakson vastuopettaja. Opetussuunnitelmassa kuvataan myös arvioinnin ja arvostelun periaatteet.

Toteuttamissuunnitelma – opetussuunnitelmassa kuvatus opintojakson toteuttamiseksi laadittu suunnitelma, jonka tekee opintojakson vastuopettaja. Toteuttamissuunnitelmassa täsmennetään mm.

- opintojakson tavoitteet
- keskeinen asiasisältö
- opintojakson integrointi muuhun tutkintoon kuuluvaan opetukseen
- opintojakson kouluttajien opetusalueet ja -vastuut
- lähiopetuksen kronologinen aikataulu ja vaadittavat suoritukset
- kirjallisiin kokeisiin tuleva opiskeltava aineisto
- käytännön kokeet
- opintojakson arviointiperusteet.

Opintojakson vastuopettaja esittelee toteuttamissuunnitelman opiskelijoille ensimmäisellä kokoontumiskerralla

4. OPINTOJEN SISÄLTÖ

4.1. Perusopinnot

18 op

Suomen kieli ja viestintä	3	op
Ruotsi	2,5	op
Englanti	1,5	op
Tietotekniikka	1,5	op
Hallinto- oppi	1,5	op
Turvallisuusneuvonta	1,5	op
Terveys- ja liikuntakasvatus	3,5	op
Johdatus koulutusohjelmaan	3	op

4.2. Ammattiopinnot

72 op

4.2.1. Hätäkeskuspäivystys

34,5 op

Päivystäjän rooli ja koulutus	3	op
Päivittäistoiminta ja erityistilanteet	10,5	op
Hätäkeskustietojärjestelmät	7,5	op
Varautuminen	1,5	op
Viestiliikenne ja tekniikka	3	op
Työssäoppiminen	9	op

4.2.2. Pelastustoimi

6 op

Pelastustoiminnan perusteet	3	op
Pelastustoimen tehtävien riskinarvio ja vasteenmääritys	3	op

4.2.3. Sosiaali- ja terveystoimi

16,5 op

Ensihoidon- ja terveydenhuollon järjestelmät	1,5	op
Anatomia ja fysiologia	2,5	op
Ensihoito ja lääketieteellinen riskinarvio	10,5	op
Sosiaaliset hätätilanteet	2	op

4.2.4. Poliisitoimi

15 op

Poliisihallinto-, rikos-, prosessi- ja siviilioikeus	3	op
Tietojärjestelmät	1,5	op
Poliisin operatiivinen toiminta	6	op
Psykologia	2	op
Terveys- ja liikuntakasvatus	0,5	op
Ruotsi	1,5	op
Englanti	0,5	op

5. OPINTOJEN RAKENNE

5.1. Opintojen eteneminen lukukausittain

5.1.1. I-lukukausi

Ensimmäisellä lukukaudella luodaan perusteet hätäkeskuspäivystäjän työhön; oppiminen painottuu perusopintoihin ja tapahtuu teoriapainotteisesti, vaikka opintoihin sisältyy myös harjoituksia. Opiskelijaa pyritään orientoimaan tulevaan koulutukseen ja ammattiin monipuolisesti. Keskeistä on oppia toimimaan työryhmässä ja kehittyä vuorovaikutustaidoissa. Koko lukukauden päätavoitteena on vankan perustietopohjan hankkiminen ja opiskelumotivaation vahvistaminen tulevia lukukausia ajatellen.

Työssäoppimisjakso: 1,5 op = orientoiva harjoittelu

5.1.2. II-lukukausi

Ammattiopintojen kautta luodaan perusteet hätäkeskuspäivystäjän työhön. Luennoilla ja harjoituksissa opitaan eri toiminta-alueet ja niiden erikoispiirteet. Monipuolisilla oppimisympäristöillä tuetaan yksilöllistä oppimista ja ammatillista kasvua hätäkeskuspäivystäjän vaativaan työhön ja annetaan jäsentynyt kuva siitä todellisuudesta, jossa opiskelija valmistuttuaan tulee toimimaan. Tavoitteena on, että opiskelija oppii lukukauden aikana systemaattisen työskentelymallin ja harjaantuu perustehtävässään yhä itsenäisemmäksi.

Työssäoppiminen:

5.1.3. III-lukukausi

Aiemmillä lukukausilla luotuun vahvaan tietoperustaan pohjautuen kasvatetaan kykyä soveltaa tietoa käytäntöön muuttuvissa oloissa. Tavoitteena on hätäkeskuspäivystäjän työn oppiminen kokonaisvaltaisesti runsaiden harjoitusten kautta simuloituissa tilanteissa sekä aidoissa työtilanteissa kentällä. Ammatilliseen osaamiseen ja taitojen hyvään hallintaan kiinnitetään erityinen huomio. Opiskelijalla tulee olla myös kyky analysoida loogisesti omaa toimintaansa ja valmiudet tavoitteelliseen itsenäiseen työskentelyyn. Tutustuminen eri viranomaisten kenttätoimintaan toteutetaan työssäoppimisjaksona henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti. Hänen tulee kyetä myös syventämään käsitystään ammatissa toimimisesta sekä tunnistaa selkeästi oma ammatillinen roolinsa ja vastuunsa. Opiskelijaa motivoidaan myös jatkuvaan kouluttautumiseen ja uuden oppimiseen sekä annetaan hänelle ohjausta työssä jaksamiseen ja oman työn tutkimisen ja kehittämiseen.

Työssäoppiminen: 4,5 op hätäkeskuspäivystysharjoittelu
3 op eri sektoreiden kenttäharjoittelu

Ammattitaidon arviointi ja osaamisen testaus.

5.2. Lukusuunnitelma

	opintojak- son laajuus (op)	1. Lk.	2. Lk.	3. Lk.
Perusopinnot 18 op.				
Suomen kieli ja viestintä	3	3		
Ruotsi	2,5	0,5	2	
Englanti	1,5	1,5		
Tietotekniikan perusteet	1,5	1,5		
Hallinto-oppi	1,5	1,5		
Turvallisuusneuvonta	1,5	1,5		
Terveys- ja liikuntakasvatus	3,5	1,5	1,5	0,5
Johdatus koulutusohjelmaan	3	1,5	0,5	1
Ammattiopinnot 72 op.				
Hätäkeskuspäivystys 34,5 op.				
Päivystäjän rooli ja koulutus	3	2,5	0,5	
Päivittäistoiminta ja erityistilanteet	10,5	2,5	0,5	7,5
Hätäkeskustietojärjestelmät	7,5		7	0,5
Varautuminen	1,5	1,5		
Viestiliikenne ja tekniikka	3	2,5		0,5
Työssäoppiminen	9	1,5		7,5
Pelastustoimi 6 op.				
Pelastustoimen perusteet	3	3		
Pelastustoimen tehtävien riskinarvio ja vasteenmääritys	3		3	
Sosiaali- ja terveystoimi 16,5 op.				
Ensihoidon- ja terveydenhuollon järjestelmät	1,5	1,5		
Anatomia ja fysiologia	2,5	2,5		
Ensihoito ja lääketieteellinen riskinarvio	10,5		7,5	3
Sosiaaliset hätätilanteet	2	1		1
Poliisitoimi 15 op.				
Poliisihallinto-, rikos-, prosessi- ja siviilioikeus	3		1,5	1,5
Tietojärjestelmät	1,5		0,5	1
Poliisin operatiivinen toiminta	6		2,5	3,5
Psykologia	2		2	
Terveys- ja liikuntakasvatus	0,5		0,5	
Ruotsi	1,5		0,5	1
Englanti	0,5			0,5
YHTEENSÄ	90	31	30	29

6. HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄN KOULUTUSOHJELMAN PERUSOPINTOJEN OPINTOJAKSOT

6.1. Johdatus hätäkeskuspäivystäjäkurssin opintoihin 3 op

Tavoite Opiskelija tuntee hätäkeskustoiminnan koulutusjärjestelmän sekä hätäkeskuspäivystäjän työtä ja opintoja ohjaavan arvomaailman. Opiskelija kasvaa ja sisäistää tämän arvomaailman. Opiskelija kehittää opiskelutaitoaan sekä oppii arvioimaan omaa toimintaansa opiskelijana.

Modulit

- Koulutusjärjestelmä ja opiskelu 1,5 op
- Kurssijärjestelyt 1,5 op

Vastuupettaja Vanhempi opettaja Juha-Pekka Iso-Ilomäki

6.1.1. Koulutusjärjestelmä ja opiskelu 1,5 op

Tavoite Opiskelija ymmärtää koulutuksen merkityksen hätäkeskustoimen ja pelastustoimen kehitykselle. Hän tietää pelastustoimen koulutusjärjestelmän ja hätäkeskuspäivystäjän koulutusohjelman. Opiskelija tuntee hätäkeskustoimen kehityksen maassamme sekä hätäkeskuslaitoksen eettiset periaatteet.

Sisältö

- Opiskelutaito
- Ammattietiikka
- Oppimismenetelmät
- Oppimistekniikka
- Hätäensiapu
- Alkusammutus
- Opiston ajoneuvokalusto

Suoritus Lähiopetus

Oppimateriaali Opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali

Vastuupettaja Vanhempi opettaja Juha-Pekka Iso-Ilomäki

6.1.2. Kurssijärjestelyt 1,5 op

Tavoite	Opiskelija tietää ja ymmärtää Oppilaitosten järjestyssääntöjen merkityksen. Opiskelija kasvaa opintojen ja tulevien työtehtäviensä edellyttämään arvomaailmaan sekä kurinalaisuuteen. Opiskelija oppii arvioimaan omaa toimintaansa ja opintojaan.
Sisältö	<ul style="list-style-type: none"> – Pelastusopiston ja Poliisikoulun järjestyssäännöt – kurssinjohtajan tunnit – hätäkeskuspäivystäjäkurssin arviointitilaisuudet – lukukausien avaus- ja päätöstilaisuudet – Pelastusopiston huoltoryhmän toimintaperiaatteet
Suoritus	Lähiopetus
Vastuopettaja	Kurssinjohtaja

6.2. Suomen kieli ja viestintä 3 op

Tavoitteet	Opintojakson tavoitteena on, että opiskelijalla on kieliasultaan ja tyyliltään hyvä suomen kielen taito. Hän osaa selkeää kieltä käyttäen laatia työn vaatimia asiatekstejä ja pystyy selkeään suulliseen ilmaisuun työssään.
Sisältö	ammattiaineisiin integroitu kirjallinen ja suullinen viestintä <ul style="list-style-type: none"> – asiakirjoituksen perusteet – kielenhuolto – vuorovaikutustaidot – puhetaito – äänenhuolto
Oppimateriaali	Opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali
Vastuopettaja	Yliopettaja Raija Lerssi

6.3. Ruotsi 4 op

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee ensihoidon, pelastus- ja poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon keskeisen ammattisanaston ja pystyy hoitamaan hätäilmoituksia toisella kotimaisella kielellä. Opintojakso pyrkii tukemaan valtionhallinnon virkatutkinnon suorittamista ruotsin kielessä. Pelastusopisto järjestää mahdollisuuden tutkinnon suorittamiseen.

Sisältö

- Sosiaaliset kielenkäyttötilanteet hätäkeskuspäivystäjän työssä
  - Puheviestintä (hätäpuhelut)
  - Alan sanasto
  - Alaan liittyvät asiatekstit
  - Tiedonhankinta

Suoritus ja arviointi

Oppinnot suoritetaan Pelastusopiston ja Poliisiammattikorkeakoulun kesken. Oppitunnit, puhelinharjoitukset sekä suulliset ja/tai kirjalliset kokeet

Oppimateriaali Opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali

Vastuuopettaja Vanhempi opettaja Birgitta Ahtonen, Pelastusopisto
Opettaja Marketta Vesisenaho, Poliisiammattikorkeakoulu

6.4. Englanti 1,5 op

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee alan keskeisen ammattisanaston ja pystyy vastaanottamaan hätäilmoituksia englanninkielellä.

Sisältö

- Sosiaaliset kielenkäyttötilanteet hätäkeskuspäivystäjän työssä
  - Puheviestintä (hätäpuhelut)
  - Alan sanasto
  - Alaan liittyvät asiatekstit

Suoritus ja arviointi

Oppitunnit, puhelinharjoitukset sekä suulliset ja/tai kirjalliset kokeet

Oppimateriaali Opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali

Vastuuopettaja Vanhempi opettaja Birgitta Ahtonen
Opettaja Marketta Vesisenaho, Poliisiammattikorkeakoulu

6.5. Tietotekniikka 1,5 op

Tavoitteet	Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee tietotekniikan hyväksikäyttömahdollisuudet ja osaa käyttää itsenäisesti mikrotietokonetta ja tärkeimpiä toimisto-ohjelmia. Opintojakso antaa myös valmiudet 10-sormijärjestelmän itsenäiseen kehittämiseen
Sisältö	<ul style="list-style-type: none"> – Tietotekniikan perusteita – Tekstinkäsittelyn perusteita – Internetin käyttö – Sähköpostijärjestelmä – Katsaus taulukkolaskentaan – Ohjaus 10-sormijärjestelmän itsenäiseen kehittämiseen – Pronto- järjestelmä
Oppimateriaali	Opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali
Vastuuopettaja	Opettaja Ilmo Tiihonen

6.6. Hallinto-oppi 1,5 op

Tavoitteet	Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tietävää valtion hallinto-organisaation ja sen keskeiset tehtävät, tuntee hätäkeskuslain ja -asetuksen sisällön, valtion virkamiehen oikeudet ja vastuut sekä pelastuslain ja -asetuksen sisällön soveltuvin osin.
Sisältö	<ul style="list-style-type: none"> – Valtionhallinnon perusteet – julkisen vallan organisaatiot – perusoikeudet – tuomioistuineläitos – eduskunta, valtioneuvosto ja sisäasiainministeriö – Hätäkeskuslainsäädäntö – Hätäkeskuslaki ja asetus – Pelastustoimen lainsäädäntö ja organisaatio – Pelastuslaki ja -asetus – Alueellisen pelastustoimen organisaatio – Henkilöstötieto – virkamiehen velvollisuudet – virkamiehen oikeudet – virkasuhteen päättäminen – virkamiehen vastuu – virka- ja työehtosopimusjärjestelmä – työturvallisuus ja työsuojelu

Oppimateriaali

- Koski Hannu: Hallintoa hätäkeskuspäivystäjälle, opetusmoniste.
- Hätäkeskuslaki 157/2000; Hätäkeskusasetus
- Pelastuslaki 468/2003; Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta

Vastuuopettaja Yliopettaja Mervi Parviainen

6.7. Turvallisuusneuvonta 1,5 op

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija osaa neuvoa asiakasta yksilöllisesti ja tilanteenmukaisesti erilaisissa turvallisuuteen liittyvissä ongelmatilanteissa. Hän osaa antaa asiakkaalle ohjeita ensitoimenpiteistä. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa ryhmälle tarkoitetun valistus- sekä koulutustilaisuuden. Opiskelija on motivoitunut kehittämään neuvontaan, valistukseen ja tiedottamiseen liittyvää viestinnällistä osaamistaan.

Sisältö Hätäkeskuksen turvallisuusneuvonta ja – valistus

Oppimateriaali Opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali

Vastuuopettaja Vanhempi opettaja Ilkka Kaarakainen

6.8. Terveys- ja liikuntakasvatus 4 op

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija on sisäistänyt hyvän fyysisen kunnon merkityksen valppauden ja vireyden säilyttämiseksi työvuoron aikana eri vuorokauden aikoina.

Lisäksi hänen tulee tietää liikunnan vaikutuksista elimistöön ja siitä, miten fyysisistä ja psyykkistä toimintakykyä voidaan kehittää. Erittäin merkityksellistä on, että opiskelija osaa itsenäisesti suunnitella ja toteuttaa taukoliikuntaa.

Opintojakson sisältöalueet jakaantuvat teoriaopiskeluun, ohjattuihin liikunta- tuokioihin sekä omatoimiseen kunnon kehittämiseen henkilökohtaisten tarpeiden ja intressien mukaisesti. Opiskelija tekee itselleen liikuntaohjelman, toteuttaa ja raportoi sen toteutumisesta sekä vaikutuksesta fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin ja toimintakykyyn.

Sisältö

- Liikunnan ja levon vaikutus elimistöön: fyysisen suorituskyvyn osa-alueet, voimaharjoittelu sekä kehon huolto, kestävyysharjoittelu
- Liikunnan turvallisuusajattelu: liikuntavammat ja liikunnan vasta-aiheet
- Ravintotietous
- Kunnon seuranta
- Taukoliikunta

- liikuntaharjoitukset: Ohjatut sekä omatoimiset
- Työhyvinvointia ylläpitävä (TYHY) toiminta

Oppimateriaali	Oppimateriaali päätetään opiskelijoiden kanssa yhdessä opintojakson alussa. Tavoitteena on käyttää uusimpia oppimateriaaleja, joita on saatavilla.
Vastuopettaja	Vanhempi opettaja Juha-Matti Asikainen, Pelastusopisto Opettaja Markku Juhola, Poliisiammattikorkeakoulu

7. HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄN KOULUTUSOHJELMAN AMMATTIOPINTOJEN OPINTOJAKSOT

7.1. Häätokeskuspäivystys 34,5 op

Oppimäärän tavoitteena on, että häätokeskuspäivystäjän tutkinnon suorittanut tuntee häätokeskuksen toimintaperiaatteet, osaa ilmoituksen perusteella arvioida tehtävän edellyttämät toimenpiteet ja pystyy turvallisesti ja tehokkaasti käyttämään häätokeskuksen laitteita ja tietojärjestelmiä työssään.

Häätokeskuspäivystäjän tutkinnon suorittanut pystyy osallistumaan häätokeskuksen toiminnan sekä eri viranomaisten yhteistoiminnan kehittämiseen alueellaan. Hän tuntee viestinnän yleiset perusteet ja osaa liikennöidä käytössä olevilla viestivälineillä. Hän tuntee pelastuspalvelun viestiverkkojen periaatteellisen rakenteen ja toiminnan sekä hallitsee tietoliikennetekniikan perusteita siinä määrin, että osaa käyttää vaihtoehtoisia yhteystapoja onnettomuustilanteen aikaiseen viestintään.

Opintojaksot

– Päivystäjän rooli ja koulutus	3 op
– Päivittäistoiminta ja erityistilanteet	10,5 op
– Häätokeskustietojärjestelmät	7,5 op
– Varautuminen	1,5 op
– Viestiliikenne ja – tekniikka	3 op
– Työssäoppiminen	9 op

7.1.1. Päivystäjän rooli ja koulutus 3 op

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee häätokeskuksen tehtävät ja aseman viranomaiskentässä sekä päivystäjän työn ja siihen valmistavan opetuksen tavoitteet opintosuoritusvaatimuksineen. Hän ymmärtää lakien ja asetusten merkityksen häätokeskusten toimintaa ohjaavina normeina sekä eri normien suomat oikeudet ja velvollisuudet omassa työssään.

Sisältö

- Häätokeskuslaitos organisaationa
- Häätokeskuspäivystäjän tutkinnon opetus- ja toteutussuunnitelmat
- Häätokeskuslaki ja – asetus

Oppimateriaali

- häätokeskuslaki ja -asetus
- opetus- ja toteutussuunnitelmat
- opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali

Vastuuopettaja Opettaja Markku Liukkonen

7.1.2. Päivittäistoiminta ja erityistilanteet 10,5 op

Tavoitteet	<p>Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija hallitsee hätäilmoitusten käsittelyn ja hän osaa huomioida avunpyytäjän tarpeet kokonaisvaltaisesti. Hän osaa neuvoa ja ohjata eri viranomaisten toimialaan liittyvissä yhteydenotoissa.</p> <p>Hän osaa arvioida avunpyytäjän antamien tietojen perusteella tarvittavan avun laadun ja kiireisyyden, käytettävissä olevat voimavarat sekä toimivaltaisen viranomaisen. Kiireettömissä tapauksissa hän pystyy neuvomaan avunpyytäjää tarvittaessa ottamaan yhteyttä tilanteen mukaiseen toimivaltaiseen viranomaiseen ja välittämään tehtävän asianomaiselle viranomaiselle. Jos tilanne ei selvästi edellytä tehtävän välittämistä, hän osaa tehdä tätä koskevan päätöksen.</p> <p>Opiskelija osaa tiedottaa medialle vaara- ja onnettomuustilanteesta alueellisesti ja paikallisesti sovittujen pelisääntöjen mukaan. Hän tuntee myös viranomais-tiedottamisen järjestelmän ja osaa kirjoittaa niiden viranomaisten päättämiä vi-ranomaistiedotteita, joilla siihen on oikeus.</p> <p>Hän hallitsee vuorovaikutuksen ja eettisen toiminnan työskentelytavat ja ym-märtää ne tärkeäksi osaksi hätäkeskuspäivystäjän laadukasta ammattitoimintaa sekä tiedostaa subjektiivisuuden avuntarvetta ohjaavana tekijänä.</p> <p>Opetus painottuu simuloituihin harjoituksiin. Opiskelija ymmärtää päivittäis-toiminnasta poikkeavien erikoistilanteiden merkityksen hätäkeskuksen toimin-taan liittyvänä osa-alueena. Hän pystyy avustamaan ja tukemaan vastuuviran-omaisia erikoistilanteiden hoitamisessa. Hän pystyy hankkimaan tilannetta joh-tavan viranomaisen pyytämät kalustot, välineet, tiedot ja asiantuntijat.</p>
Sisältö	<ul style="list-style-type: none"> – hätäkeskuksen toimintaperiaatteet – hätäkeskuksen operatiivinen toiminta – kartat ja kohteen paikantaminen – toiminta poikkeusoloissa – tiedottaminen vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä viranomaistiedot-taminen – vuorovaikutus auttamisen välineenä sekä vuorovaikutus hätäkeskus-työskentelyssä – sovelletut harjoitukset – tutustumiskäynnit – oppimisen arviointi
Oppimateriaali	<ul style="list-style-type: none"> – hätäkeskuslaitoksen operatiiviset ohjeet – hälyttämisen- ja riskinarviointiohjeet – muu opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali
Esitietovaatimukset	Opintojakson käytännön kokeeseen osallistuminen edellyttää kaikkien siihen mennessä suoritettujen opintojaksojen hyväksytyä suoritusta.

Vastuuopettaja Opettaja Markku Liukkonen

7.1.3. Hätäkeskuksen tietojärjestelmät 7,5 op

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija osaa käyttää ELS/GEOFIS -hätkeskustietojärjestelmää sekä paikantamisvälineenä että paikantamisen apuvälineenä ja pystyy hyödyntämään myös muita tietojärjestelmän tarjoamia keinoja päivystäjäntyössään:

- osaa paikantaa minkä tahansa saamansa paikannustiedon avulla
  - tunnistaa koordinaattijärjestelmät ja muunnostarpeet
  - osaa käyttää muuntimia (taulukot, nettimuunnin, GPS, navigaattori, viranomaissovellukset)
  - tunnistaa karttatyypit ja osaa lukea niitä sekä tulkita karttamerkit
- osaa nopeimman henkilökohtaisen tavan hankkia tehtävälaji vasteen saamiseksi
- hallitsee eri viranomaisten tehtävien käsittelyn sekä yksittäisinä että yhteistoimintatehtävinä
- osaa kirjata tarvittavat tiedot sidosryhmäviranomaisen toiminnan suunnittelua ja seurantaan sekä tapahtuman mahdollista jälkiselvitystä silmällä pitäen
- pystyy saamaan esille ja käsittelemään tietojärjestelmään talletetut työturvallisuus- tai muut tapahtumaliitännäiset erityistiedot
- osaa käyttää hätävaihdetta sekä sen elektronista liittymää
- osaa kuunnella viimeisen työasemaansa tulleen puhelun
- saa perustiedot tietojärjestelmäavusteisesta hälyttämisestä.

Sisältö

- ELS/GEOFIS -hätkeskustietojärjestelmä
- hätävaihe
- Virve hätkeskuksessa
- edellisten käyttöön orientoiva simulaattoriharjoittelu.

Oppimateriaali

- *ELS/GEOFIS -hätkeskustietojärjestelmä* -verkko-opiskelumateriaali
- Internet
- aihekohtaiset sekä erityis- ja viranomaiskohtaiset ohjeet
- simulaattoriharjoittelun tehtäväharjoitukset
- muu opettajan osoittama materiaali.

Esitietovaatimukset

Opintojakson opintoihin osallistuminen edellyttää tietotekniikkaopintojakson hyväksytyä suoritusta.

Vastuuopettaja Opettaja Heikki Keränen

7.1.4. Varautuminen 1,5 op

Tavoitteet	Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tietää yhteiskunnan häiriötilanteet, poikkeusolot ja yhteiskunnan varautumisen perusteet niiden varalle sekä tuntee hätäkeskusten toiminnan perusteet näissä tilanteissa. Hän tuntee valtakunnallisen säteilyvalvontajärjestelmän ja osaa toimia säteilyvalvonta-aseman hoitajana.
Sisältö	<ul style="list-style-type: none"> – Varautumisen lakisääteiset perusteet – Häiriötilanteiden ja poikkeusolojen uhkamallit ja niiden kartoittaminen – Varautumisjärjestelmä – Hätäkeskus erityistilanteissa ja poikkeusoloissa
Oppimateriaali	<ul style="list-style-type: none"> – opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali – kunnan varautuminen erityistilanteisiin ja poikkeusoloihin, Pelastusopiston julkaisuja, uusien painos.
Vastuuopettaja	Vanhempi opettaja Markku Ström

Viestiliikenne ja tekniikka 3 op

Tavoitteet	Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää viestiliikenteen perusedellytykset ja pystyy hoitamaan viestiliikenteen käytännössä. Hän tuntee yleisten viestiverkkojen rakenteen ja ymmärtää viranomaisten radiopuhelinverkkojen, hälytysjärjestelmien ja viestikaluston rakenne- ja toimintaperiaatteet. Hän hallitsee viranomaisradioverkon käytön ja hallinnoinnin (tulevien) toimivaltuuksien puitteissa. Tarvittaessa hän pystyy toimimaan moniviranomaistilanteiden johtopaikan viestintätehtävissä.
Sisältö	<ul style="list-style-type: none"> – Viestiliikenteen perusteet – Viranomaisradioverkko – Viestiliikenteen erikoistilanteet
Oppimateriaali	<ul style="list-style-type: none"> – TETRA- oppikirja – viestiliikenneohjeet (hätäkeskus, pelastusopisto, pelastustoimi) – hätäkeskuslaitoksen sali- ja viestitoimintaohjeet – käyttöohjeet – muu materiaali sovitaan tarkemmin jakson alussa.
Vastuuopettaja	Vanhempi opettaja Juha-Pekka Iso-Ilomäki

7.1.5. Työssäoppiminen 9 op

Tavoitteet	Työssäoppiminen on jaettu orientoivaan, kenttä- ja hätäkeskus-harjoitteluun. Opiskelija laatii kullekin jaksolle henkilökohtaiset tavoitteet tarkentaen opetus-suunnitelmassa olevia yleisiä tavoitteita.
Sisältö	<p>Orientoiva harjoittelu suoritetaan ensimmäisen lukukauden alussa ja sen tavoitteena on luoda opiskelijalle kuva nykyaikaisen hätäkeskuksen toiminnasta sekä niistä valmiuksista, joita oppilaan tulee omaksua tulevassa opiskelussaan.</p> <p>Kenttäharjoittelun tarkoituksena on perehdyttää opiskelija sosiaalitoimen, poliisin, pelastustoimen sekä sairaankuljetuksen ja ensihoidon tehtäviin, toimintakulttuuriin ja periaatteisiin, jotta opiskelija voisi palvella työssään kutakin toimialaa tarkoituksenmukaisesti. Opiskelija analysoi harjoittelun aikana hätäkeskuksen toimintamalleja kentän näkökulmasta.</p> <p>Hätäkeskusharjoittelun tarkoituksena on saada opiskelijalle kokonaiskuva hätäkeskuksen toiminnasta, hätäkeskuspäivystäjän työn vastuista ja velvollisuuksista. Harjoittelua ohjaavan hätäkeskuspäivystäjän johdolla opiskelija ottaa vastaan ja käsittelee hätäpuheluita sekä tekee tarvittavia hälytyksiä, hälyttämättä jättämispäätöksiä tai neuvoo asiakasta.</p> <p>Opiskelija arvioi omaa osaamistaan ja kehitystarpeitaan yhdessä ohjaajansa kanssa.</p>
Suoritus ja arviointi	<p>Harjoittelu suoritetaan opiston määräämänä ajankohtana opiston järjestämässä harjoittelupaikassa. Orientoivasta harjoittelujaksosta ja kenttäharjoittelujaksosta ei suoriteta arviointia. Hätäkeskusharjoittelun hyväksytyen suorituksen edellytyksenä on osallistuminen harjoitteluun, oppimispäiväkirjan pitäminen oppilaitoksen edellyttämässä muodossa ja laajuudessa sekä lisäksi harjoittelupaikasta saatu hyväksyty arviointi. Poissaolon korvaamisesta on sovittava vastuuopettajan kanssa tapauskohtaisesti.</p> <p>Itsearviointi on keskeisessä asemassa koko arviointiprosessissa. Opiskelija hyödyntää oppimispäiväkirjaa ja koostamaansa portfolioa reflektoidessaan kokemuksiaan ja oppimiaan valmiuksia suhteessa omiin ja opetussuunnitelman tavoitteisiin sekä pyrkii tunnistamaan arviointihetkellä merkittävimmät kehityskohteensa ammattitaidon saavuttamiseksi.</p> <p>Sekä orientoiva että hätäkeskusharjoittelu toteutetaan yhteistyössä Hätäkeskuslaitoksen sekä muiden sidosorganisaatioiden kanssa. Hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksesta vastaavat oppilaitokset kouluttavat harjoittelusta vastaavat henkilöt ja koordinoivat harjoittelua siitä vastaavien opettajien toimesta.</p>
Vastuuopettaja	Opettaja Markku Liukkonen

7.2. Pelastustoimi 6 op

Tavoitteet Oppimäärän tavoitteena on, että hätäkeskuspäivystäjän tutkinnon suorittanut tuntee pelastustoiminnan periaatteet sekä yksiköiden ja kaluston pääasiallisen käyttötarkoituksen pystyäkseen tukemaan pelastustoimintaa. Hän tuntee eri onnettomuustyyppit sekä niiden kehittymiseen vaikuttavat tekijät. Hän hallitsee pelastustoiminnan johtamisen perusteet ja pelastustoimen tehtävien riskinarvioinnin sekä hätäkeskuksen tehtävät erilaisissa onnettomuuksissa. Hätäkeskuspäivystäjän tutkinnon suorittanut tuntee palonehkäisyn yleisperiaatteet.

Opintojaksot

- Pelastustoiminnan perusteet 3 op
- Pelastustoimen tehtävien riskinarvio ja vasteenmääritys 3 op

7.2.1. Pelastustoiminnan perusteet 3op

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee pelastustoiminnassa käytettävien resurssien ominaisuudet ja tunnisteet. Opiskelija tuntee palofysiikkaan ja vaarallisiin aineisiin liittyvät pelastustoiminnan kannalta keskeiset asiat. Opiskelija osaa hankkia pelastustoimintaa tukevat tiedot erityyppisissä onnettomuustilanteissa, sekä tietää toimintaan liittyvät muut viranomaiset ja yhteistyötahot. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee palonehkäisyn yleisimmät periaatteet, joita hän osaa soveltaa mm. reagoidessaan havaitsemiinsa turvallisuusriskeihin. Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee pelastustoimen organisaatorakenteen ja muodostelmat.

Sisältö

- Sammutus – ja pelastuskalusto
- Palofysiikan perusteet
- Vaarallisten aineiden kemia
- Palonehkäisy
- Pelastustoiminnan organisointi ja muodostelmat
-

Oppimateriaali

- Hyttinen, V. 2000. Palofysiikka. SPEK.
- Lautkaski – Teräsmaa, 2000. Vaarallisten aineiden torjunta, 2. painos. SPEK.
- Halmemies, S. 2000. Vaarallisten aineiden kemia. Pelastusopiston julkaisuja 10/2000.
- Jämsä, J. 2000. Pientalon palotarkastus: opas aloittelevalle valistajalle. Pelastusopiston julkaisuja 1/2001.
- Saukonoja, I. 2002. Pelastustoiminnan organisaatiot, suunnittelun perusteita. Opetusmoniste
- Saukonoja, I. 2003. Pelastustoiminnan merkit ja lyhenteet. Opetusmoniste
- muu opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali

Vastuuopettaja Vanhempi opettaja J-P Iso-Ilomäki

7.2.2. Pelastustoimen tehtävien riskinarvio ja vasteen määrittäminen

3 op

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee pelastustoimen johtovastuulla olevien onnettomuuksien tehtäväluokat ja hallitsee niiden riskinarvion. Opiskelija osaa toteuttaa hätäkeskuksen tehtävät erilaisissa onnettomuuksissa. Opiskelija tuntee pelastustoiminnassa käytettävien resurssien käyttöperiaatteet. Opiskelija osaa antaa erilaisiin onnettomuuksiin liittyviä ohjeita. Opintojakson jälkeen hän ymmärtää pelastustoiminnan muodostelmien käyttöperiaatteet. Opiskelija ymmärtää paloehkäisyn vaikutukset onnettomuudessa tarvittaviin resursseihin ja puhelinohjeisiin. Hän tuntee pelastustoimintaan osallistuvien viranomaisten sekä muiden tahojen tehtävät, keskinäisen työnjaon sekä johtosuhteiden määräytymisen yleiset periaatteet ja johtamisjärjestelmät. Opiskelija tuntee pelastustoimen tehtävien hälytysohjeen laatimisen perusteet.

Sisältö

- Erilaiset onnettomuustyypit ja riskinarvio
- Hätäkeskuksen toiminta onnettomuuksissa
- Johtovastuun määräytyminen ja viranomaisyhteistyö
- Pelastusmuodostelmat ja niiden käyttöperiaatteet
- Vastesuunnittelu ja hälytysohje

Oppimateriaali

- Salonen - Okkolin, 2007, Pelastustoimen tehtävien riskinarvio ja vasteenmäärittäminen hätäkeskuksessa (opettajan jakama paperiversio / uusin sähköinen versio)
- Saukonoja, I. 2003. Pelastustoiminnan johtamisen perusteita. Opetusmoniste.
- Sisäasiainministeriö, Pelastusosasto. 2003. Toimintavalmiusohje. Julkaisu A:71.
- Nieminen J 2003. Rakennuspalojen yleispätevät ilmiöt. Pelastusopiston julkaisu 20/2003.
- Okkolin - Salonen 2008, Opas pelastustoimen tehtävien hälytysohjeen laatimiseksi. Pelastusopiston julkaisu D- sarja: Muut 1/2008.
- muu opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali

Esitietovaatimukset

Opintojakson opintoihin osallistuminen edellyttää Pelastustoimen perusteet opintojakson hyväksytyä suoritusta

Vastuuopettaja

Vanhempi opettaja J-P Iso-Ilomäki

7.3. Sosiaali- ja terveystoimi 16,5 op

Oppimäärän tavoitteena on, että hätäkeskuspäivystäjän tutkinnon suorittanut tuntee sosiaali- ja terveystoimen palveluja sekä sairaankuljetus- ja ensihoitotoimintaa ohjaavat säädökset, valtakunnalliset ja alueelliset järjestämissuhteet ja toimintaperiaatteet sekä ymmärtää niiden merkityksen hätäkeskustoiminnan kan-

nalta. Hän tuntee sosiaali- ja terveystalvelun porrastetun järjestelmän organisoiminnin, vastuualueet sekä sen valtakunnallisen ja alueellisen hallinnon.

Hän ymmärtää sosiaali- ja terveystalveluja synnyttävien tilanteiden merkityksen myös avuntarvitsijan yksilöllisenä kokemuksena, jossa auttamistoimintaa ohjaavina tekijöinä ovat hätätilanteiden tunnistamisen lisäksi kuunteleminen, neuvominen ja ohjaaminen.

Hän ymmärtävä ensihoidon asiakastalveluna, jonka määräävänä tekijänä on potilaan saaman hoidon laatu ja turvallisuus. Hän tuntee ensihoidotalvelun kysyntään vaikuttavat ja sitä säätelevät tekijät. Tutkinnon suorittanut ymmärtää myös hätäkeskuksen merkityksen ensihoidon resurssien käyttäjänä ja terveydenhuollon (päivystys) talveluiden kysyntään vaikuttavana tekijänä.

Hätäkeskuspäivystäjän tutkinnon suorittanut tuntee ensihoidotalvelun toiminnan ja ensihoidon toimintayksiköiden tarkoituksenmukaisen käytön osaten ohjata ensihoidotalvelujärjestelmää omalta osaltaan. Hän tuntee ensihoidossa tavattavien sairauksien ja vammojen syntymekanismit ja niihin liittyvät riskit sekä ensihoidon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon mahdollisuudet vaikuttaa näihin tiloihin.

Opintojaksot

– Ensihoidon- terveystoimen järjestelmät	1,5 op
– Anatomia ja fysiologia	2,5 op
– Ensihoito ja lääketieteellinen riskinarvio	10,5 op
– Sosiaaliset hätätilanteet	2 op

7.3.1. Ensihoidon- ja terveystoimen järjestelmät 1,5 op

7.3.1.1. Terveystalvelujärjestelmä

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee keskeiset terveystalvelut sekä talveluntuottajat. Hän tiedostaa asiakaslähtöisyyden, yksilöllisyyden, itsemääräämisoikeuden sekä yhdenvertaisuuden merkityksen terveystalveluissa ja osaa toimia näiden periaatteiden mukaisesti. Hän hallitsee vuoro vaikutuksen ja eettisen toiminnan työskentelytavat ja ymmärtävät ne tärkeäksi osaksi hätäkeskuspäivystäjän laadukasta ammattitoimintaa sekä tiedottaa subjektiivisuuden avuntarvetta ohjaavana tekijänä.

Sisältö

- terveystalveluja tuottavat alueelliset ja valtakunnalliset tekijät
- perustuslain merkitys terveystalveluiden järjestämisessä
- terveystalveluiden säädöspenusteet ja järjestämistavat
- terveystalveluiden järjestämisen säädöspenusteet
- terveydenhuollon ammattihenkilöiden säädöspenusteet
- potilaan aseman ja oikeuksien säädöspenusteet

Oppimateriaali

- Kinnunen, A. (toim.) 2005. Ensihoidon penusteet, 2. painos. SPR. Pelastusopisto, soveltuvin osin

- Taipale, V. 1998. Sosiaali- ja terveydenhuollon perusteet, soveltuvin osin
- Lohiniva-Kerkelä, 2001. Terveydenhuollon juridiikka. Kauppakaari, soveltuvin osin.
- muu opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali

Vastuopettaja Vanhempi opettaja Jouko Gorski

7.3.1.2. Ensihoitojärjestelmä

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee keskeiset porrastetun ensihoitojärjestelmän palveluntuottajat sekä niiden erityispiirteet. Hän tietää sairaankuljetus- ja ensihoitojärjestelmän järjestämisperiaatteet sekä vastuualueet ja ymmärtää ensihoidon osaksi sosiaali- ja terveysterveystoimintaa.

Sisältö

- Sairaankuljetus- ja ensihoito osana terveydenhuoltoa
- Sairaankuljetuksen ja ensihoidon säädösperusteet ja järjestämistavat
- Terveydenhuollon ammattietiikka ja vuorovaikutus
- Terveysterveystoimintaa

Oppimateriaali

- Kinnunen, A. (toim.) 2005. Ensihoidon perusteet, 2. painos. SPR. Pe- lastusopisto, soveltuvin osin
- Koskenvuo, 2000. Lääkärintyö ja laki, soveltuvin osin
- muu opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali

Vastuopettaja Vanhempi opettaja Jouko Gorski

7.3.2. Anatomia ja fysiologia 2,5 op

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää verenkierto- ja hengityselimistöön rakenteen, toiminnan ja säätelyjärjestelmän suhteessa ensihoidossa yleisesti esiintyviin toimintahäiriöihin. Opiskelija ymmärtää myös tuki- ja liikuntaelimestön rakennetta ja toimintaa.

Hän tuntee infektio- taudin syntymekanismien, kehon puolustusmekanismien ja infektio- tautien ehkäisykeinoja. Hän ymmärtää potilaan infektio- riskin ja infektioiden vaarallisuuden vaikuttavat tekijät ja tuntee korkeariskisten tarttuvien tautien riskit.

Opintojakson suorittanut opiskelija pystyy soveltamaan opittua ymmärtääkseen lääketieteellisessä riskinarviossa opetettavia lainalaisuuksia.

Sisältö

- Mikrobiologia ja aseptiikka
- Veri, suuri ja pieni verenkierto, sydän, verenpaineen säätely

- Hengitys
- Nestetasapaino
- Tuki- ja liikuntaelimestö ja sen toiminta
- Ruoansulatuselimestö ja sen toiminta
- Neuraaliset ja hormonaaliset säätelyjärjestelmät

Oppimateriaali	Bjälje – Haug – Sand – Sjaastad – Toverud, 1999. Ihminen, fysiologia ja anatomia. WSOY. (tai vastaava kirja)
Vastuuopettaja	Opettaja Jarkko Lundberg

7.3.3. Ensihoito ja lääketieteellinen riskinarvio 10,5 op

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää elimistössä tapahtuneen äkillisen sairastumisen tai vammautumisen seuraukset ja osaa arvioida potilaan riskin lääketieteellisen riskinarvion keinoin kyetäkseen käyttämään ensihoito-resursseja tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Hän kykenee ohjaamaan ilmoittajaa ja tukemaan hälyttämiään yksiköitä. Hän tunnistaa ensihoidon erityistilanteet ja operatiiviset toimintamallit kyeten tilannekohtaiseen toimintaan ja päätöksentekoon.

Opiskelija ymmärtää puhelinohjeiden merkityksen potilaan ennusteen kannalta. Opiskelija tietää potilaan tutkimisen ja hoitamisen yleiset periaatteet. Hän ymmärtää ennakoivan ilmoituksen ja ennakoilmoituksen sekä lääketieteellisen konsultaation merkityksen. Hän tuntee keskeisimmän ensihoitoon ja sairaanhoitoon liittyvän käsitteistön.

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija saa uutta tietoa ensihoidon kehityksestä ja mahdollisista kehityksen suunnista. Opiskelija ymmärtää ensihoidon kehityksen jatkuvan seurannan merkityksen oman ammatillisen kehityksen ja laajemmin hätäkeskuksen toiminnan kehittämisen osana.

Sisältö

- potilaan tutkiminen
- keskeiset ensihoidon välineet
- porrastettu vaste
- ennakoiva ilmoitus, ennakoilmoitus ja lääketieteellinen konsultaatio
- äkillinen sairastuminen
- mekaaninen ja ei-mekaaninen vammautuminen
- eri tilojen hoitomahdollisuudet ensihoidon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon menetelmin
- lääketieteellinen riskinarvio
- tilan/tapahtuman edellyttämä vasteen määrittely sekä erilaisen hoitovalmiuden omaavien yksiköiden tarkoituksenmukainen käyttö
- monipotilas- ja suuronnettomuudet

Oppimateriaali

- Kinnunen, A. (toim.) 2005. Ensihoidon perusteet, 2. painos. SPR, Pelastusopisto.
- Laukkanen – Turva – Pietilä – Oksanen 2000. Hätäpuhelun käsittely; ensihoitojärjestelmän riskinarvio ja vasteenmääritys hätäkeskuksessa (opaskansio). Ensihoidon tiedotus Oy. Forssa
- muu opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali

Esitietovaatimukset

Opintojakson opintoihin osallistuminen edellyttää Anatomia ja fysiologia opintojakson hyväksytyä suoritusta.

Vastuuopettaja Vanhempi opettaja Toni Okkolin

7.3.4. Sosiaaliset hätätilanteet 2 op

7.3.4.1. Sosiaalipalvelujärjestelmä

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee keskeiset sosiaalipalvelujen tarvetta synnyttävät ja niitä ennustavat tekijät yksilö- ja perhetasolla sekä alue- että valtakunnan tasolla. Hän tuntee sosiaalipalvelujärjestelmän rakenteet, järjestämisperusteet, toimintavastuut ja niiden toimintatavat normaalioloissa, normaaliolojen erityistilanteissa sekä poikkeusoloissa. Hän tuntee sosiaaliviranomaisen ammattitoiminnan perusteet sekä heidän eri yhteistyötahot viranomais- ja järjestötasolla. Hän tiedostaa lapsen aseman yhteiskunnan erityisen suojelun kohteena.

Sisältö

- Sosiaalipalveluiden tarvetta synnyttävät alueelliset ja valtakunnalliset tekijät yksilö- ja perhe- sekä alue ja valtakunnan tasolla
- Sosiaalipalveluiden säädösperusteet ja järjestämistavat
- sosiaalihuoltolainsäädäntö
- lastensuojelulainsäädäntö
- asiakkaan asema ja oikeudet
- muiden viranomaisten lainsäädännön merkitys sosiaalipalvelulle
- Sosiaalipäivystysjärjestelmät ja niiden toimintaperiaatteet
- Sosiaalipalvelun yhteistyötahot ja niiden vastualueet
- Psykososiaalinen kriisiapu ja sen toteuttamisen yhteistyötahot

Oppimateriaali

- Kinnunen, A. (toim.) 2005. Ensihoidon perusteet, 2. painos. SPR, Pelastusopisto.
- Narikka, 2001. Sosiaali- ja terveystieteiden laitoksen julkaisu 2001:1. Sosiaali- ja terveystieteiden laitoksen julkaisu 2001:1. Sosiaali- ja terveystieteiden laitoksen julkaisu 2001:1. Tietosanoma.
- Kiireellinen sosiaalipalvelu; Sosiaalipäivystyksen järjestäminen, 2005. Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen kuntaliitto. Oppaita 2005:8
- Sosiaalitoimen valmiusohje, 1998. Sosiaali- ja terveysministeriö. Oppaita 1998:22

- muu opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali

Vastuupettaja Vanhempi opettaja Toni Okkolin

7.3.4.2. Sosiaalisten hätätilanteiden riskinarvio

Tavoitteet Hän tiedostaa sosiaalisen hätätilanteet tärkeäksi osaksi hätäkeskustoiminnan vastuualuetta ja osaa tunnistaa avuntarpeen, määrittää tilannekohtaisen vasteen sekä priorisoida ja hälyttää vastuuviranomaisen. Hän osaa antaa tilanne- ja asiakaslähtöisesti ohjausta ja neuvontaa sosiaalisiin hätätilanteisiin liittyvissä asioissa oman toimivaltansa puitteissa. Hän ymmärtää sosiaalipalvelut ja alueelliset sosiaalipäivystysjärjestelmät osaksi tiivistä moniviranomaisyhteistyötä.

Sisältö

- Sosiaaliset hätätilanteet ja niiden edellyttämät sosiaalipalvelujärjestelmien ja sosiaalipäivystysten toimintaperiaatteet
- Sosiaaliviranomaisen vastuulle kuuluvien tehtävien käsittely ja tehtäväkoodien merkitys
- Vuorovaikutteisen ja subjektiivisuutta korostavan asiakaspalvelun merkitys avuntarvitsijalle

Oppimateriaali

- Kinnunen, A. (toim.) 2005. Ensihoidon perusteet, 2. painos. SPR. Pelastusopisto, soveltuvin osin
- Narikka, 2001, Sosiaali- ja terveystieteiden laitoksen julkaisu, Tietosanoma, soveltuvin osin
- Kiireellinen sosiaalipalvelu; Sosiaalipäivystyksen järjestäminen, 2005: Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen kuntaliitto, Oppaita 2005:8
- Sosiaalitoimen valmiusohje, 1998, Sosiaali- ja terveysministeriö, Oppaita 1998:22
- muu opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali

Vastuupettaja Vanhempi opettaja Toni Okkolin

7.4. Poliisitoimi 15 op

Tavoite Oppimäärän tavoitteena on, että hätäkeskuspäivystäjä tutkinnon suorittanut pystyy

- tunnistamaan hätäilmoituksista poliisille syntyvän toimimisvelvollisuuden, niistä johtuvien poliisitoimenpiteiden tavanomaisen käynnistämismenettelyn ja tehtävien aloittamiseen, hoitamiseen ja suorittamiseen liittyvän kirjaamisen, valvonnan ja seurannan sekä muun tukipalvelutoiminnan.

- tuntee poliisin päivittäis- ja erityistilanteiden johtamisjärjestelmät ja toimintamenetelmät pääpiirteittäin ja pystyy tukemaan suoritusyksiköitä poliisitoiminnallisissa tilanteissa.

- tuntee poliisin tavanomaisimpien tietojärjestelmärekistereiden sisällön, rikosilmoitus- ja muut vastaavat tehtävä- ja ilmoitusrekisterit, poliisin käytössä olevat radio- ja muut viestinvälitysjärjestelmät ja niiden tekniset käyttötavat sekä käyttöä koskevat määräykset, ohjeet ja lyhenteet.

- tuntee riittävästi poliisin hälytys- ja kenttätoimintaan vaikuttavaa lainsäädäntöä ja muuta säännöstöä pystyäkseen perustelevaan hälyttämättä jättämispäätöksensä sekä opastamaan ja neuvomaan kansalaisia kiireettömissä, poliisin hoidettavaksi kuuluvissa tehtävissä ja lupapalveluasioissa.

7.4.1. Poliisihallinto-, rikos-, prosessi- ja siviilioikeus 3 op.

7.4.1.1. Poliisihallinto-oikeus 1,5 op

Tavoitteet	Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tietää poliisiorganisaation rakenteen, hierarkian ja aseman viranomaisorganisaatiossa sekä pystyy selviytymään toimialaansa kuuluvista poliisihallinnon tehtävistä.
Sisältö	Perus- ja ihmisoikeudet poliisin näkökulmasta Virkamieslainsäädäntö Poliisin organisaatio, tulosjohtaminen ja koulutusjärjestelmät Poliisin tehtävät ja toimivalta Hallintomenettelyn keskeiset kysymykset Asiakirjajulkisuus, henkilörekisterilainsäädäntö ja tietosuoja-asiat
Oppimateriaali	Helminen - Kuusimäki – Salminen, 1999: Poliisioikeus. Sivut: 7 – 16, 18 – 42, 211 – 219, 272 – 275, 315 – 343 Rantanen, 2000. Poliisin toimivallasta ja toimivaltuuksista. Poliisikoulu. Oppimateriaalin julkaisusarja, 1/2000. Perustuslaki Poliisilaki ja – asetus
Vastuuopettaja	Opettaja Lauri Pulkkinen, Poliisiammattikorkeakoulu

7.4.1.2. Rikosoikeus, siviilioikeus, rikosprosessioikeus 1,5 op

Tavoitteet	Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija tuntee tavanomaiset rikokset ja siviilioikeudellisista säännöksistä poliisille kuuluvat tehtävät, joita poliisipartiot joutuvat hoitamaan. Hän tietää prosessioikeudesta ne periaatteet, jotka voivat vaikuttaa poliisitoiminnan suorittamiseen.
Sisältö	Rikoksen käsite, rikosoikeuden periaatteet ja rikosten lajit

Erinäiset rikokset, erityislainsäädäntö
Siviilioikeuden peruseriaatteet ja oikeuden lajit
Rikosprosessioikeus, yleisperiaatteet
Rikosprosessi; pakkokeinot
Rikosprosessi; käräjäoikeuden työskentely

Oppimateriaali Virolainen, 1999. Rikosprosessioikeus I, Rovaniemi, Pandecta, soveltuvin osin.

Vastuupettaja Opettaja Lauri Pulkkinen, Poliisiammattikorkeakoulu

7.4.2. Tietojärjestelmät

Tavoitteet Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija sisäistää tietoturvan keskeiset periaatteet. Opiskelija osaa käyttää hätäkeskustietojärjestelmää ja tuntee yleisimmät poliisin käytössä olevat tietojärjestelmät ja niiden käyttöä sääntelevät määräykset. Opiskelija osaa käyttää edellä mainittuja tietojärjestelmiä riskinarvioinnin ja viranomaistoiminnan tukena.

Sisältö ELS-GEOFIS – hätäkeskustietojärjestelmä,
Patja-kyselyt (poliisiasiain tietojärjestelmä),
LTJ (liikennetietojärjestelmä)
ATJ (ajoneuvotietojärjestelmä)
Tuntomerkkirekisteri

Oppimateriaali Seuraavien asiakirjojen pohjalta laaditut opetusmonisteet:

Henkilötietolaki 1.6.1999
Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa 1.10.2003
Poliisihallinnon tietoturvapoliittikka SM-2003-642/Tu-41 voimaantuloaika 15.3.2003
SM:n ohje sähköpostin käytöstä SM-2001-01313/Y1-0 voimaantuloaika 21.1.2002
Tehtäväkirjausohje, SM-2001-1197
ATK-luokkien käytösäännöt 13.11.1998
Käyttäjätunnussopimus

Vastuupettaja Ilkka Vieru, Poliisiammattikorkeakoulu

7.4.3. Poliisin operatiivinen toiminta 6 op

Tavoitteet Opiskelija hallitsee poliisin toimialaan kuuluvien tehtävien vastaanottamisen, riskinarvion ja välittämisen sekä niihin liittyvät tukitoiminnot. Opiskelija ymmärtää poliisin roolin yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäjänä ja tuntee keskeisimmät poliisin kenttätoimintaa ohjaavat säännökset, viralliset ohjeet ja – sopimukset sekä työmenetelmät ja työvälineet.

Hän ymmärtää poliisin ennalta estävän toiminnan ensisijaisuuden kaikessa poliisitoiminnassa ja tuntee lähipoliisitoiminnan peruseriaatteet ja toteuttamis-
muodot. sekä ymmärtää liikennevalvonnan osaksi poliisityötä.

Hän tuntee pääpiirteittäin poliisin rikostutkinnan periaatteet ja ymmärtää poliisille kuuluvan tutkintavelvollisuuden käsitteen. ymmärtävää tutkinnan käynnistymiseen liittyvät erityiskysymykset ja siihen liittyvän alustavan puhuttamisen merkityksen.

Sisältö	Poliisiorganisaatio ja johtamisjärjestelmät Ennalta estävä toiminta YJT:n ylläpitäminen, päivystys- ja palvelutoiminta Poliisitehtävän riskinarvio Poliisitehtävä hätäkeskuksessa Poliisin päivittäistoiminta Poliisin vaativat ja – erityistilanteet Poliisin tietojärjestelmät Poliisin viestijärjestelmä/VIRVE Liikennevalvonta Rikostorjunta ja – tutkinta Poliisin lupapalvelutoiminta
Oppimateriaali	Tehtäväkirjausohje, SM-2001-1197 Poliisin operatiivisen toiminnan perusteet, SM-2001-1197/Tu37 Osioita Poliisikoulun julkaisuja - sarjaan kuuluvasta oppikirjasta: Poliisin rooli kuolemansyyn tutkinnassa Poliisioikeus: Helminen, Kuusimäki, Salminen 1999 Gummerus, Jyväskylä. sivut 29 - 42 Tieliikennelait. Julkaistaan vuosittain. Lakimiesliiton kustannus. Helsinki, Kauppakaari Oyj Muu opettajan / luennoitsijan osoittama materiaali
Vastuuopettaja	Opettaja Jukka Korhonen

7.4.4. Psykologia 2,5 op

Tavoitteet	Opiskelija tietää työnsä työntekijän persoonallisuudelle, asiakassuhteelle ja yhteistyökyvylle asettamat vaatimukset. Opiskelija tuntee ihmisen eri ikävaiheiden psyykkistä kehitystä, inhimillisen toiminnan dynamiikkaa ja lainalaisuuksia sekä kriisikäyttäytymistä. Opiskelija on valmiita kohtaamaan työssään tasa-arvoisesti erilaisen kulttuurisen ja etnisen taustan omaavia ihmisiä. Hän on perehtynyt hätäkeskusten tavallisimpiin asiakasryhmiin ja osaa kohdata ja auttaa ihmisiä asiakaslähtöisesti ja joustavasti. Opiskelija hallitsee sellaiset ammattinsa edellyttämät asiakasryhmiä koskevat viestinnälliset ja yhteisölliset tiedot ja taidot, joiden avulla hän pystyy toimimaan työssään itsenäisesti, kehittämään työtään rakentavasti tiimin ja työyhteisön jäsenenä.
------------	--

Opiskelija osaa toimia itsenäisesti hätäkeskuksen päivystystehtävissä, kykenee toimimaan vuorovaikutuksessa erilaisten asiakasryhmien kanssa sekä yhteistyössä pelastuspalveluja tuottavien tahojen ja oman työyhteisönsä jäsenten kanssa. opiskelija on omaksunut tutkivan ja kehittävän työotteen.

Sisältö	Hätäkeskustyöntekijänä toimiminen Asiakkuus Yhteistyö
Suoritus ja arviointi	Opiskelija tekee henkilökohtaisen portfolion, joka arvioidaan. Hyväksytty suoritus edellyttää läsnäoloa oppitunneilla, harjoitusten ja oppimistehtävien hyväksyttyä suorittamista. 10 tuntia varataan etätehtäviin ja portfolion rakentamiseen.
Oppimateriaali	Ellonen – Nurmi – Raivola – Välitälo – Välitälo. Poliisityön psykologiaa – koulutusta ja kenttää varten. Poliisin oppikirjasarja 7/ 97, SM:n poliisiosasto, Helsinki 1997. Leino – Lusa 2005. Hätäkeskuspäivystäjien tilannetietoisuus. Työterveyslaitos. Lisäksi käytetään soveltuvaa oppi- ja oheismateriaalia
Vastuuopettaja	Opettaja Jari Hyyti, Poliisiammattikorkeakoulu

8. OPINTOSUORITUSTEN ARVIOINTI

8.1. Arvioinnin ja arvostelun käsitteet

Arvioinnilla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, joilla ohjataan ja tarkistetaan opiskelijan opintojen tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteena voi olla esim.:

- kirjalliset kokeet
- käytännön kokeet
- itsenäinen opiskelu
- osallistuminen oppituntiopetukseen
- osallistuminen harjoittavaan opetukseen tai
- oppilaitoksen ja työelämän sosiaalisena yhteisönä edellyttämä käyttäytyminen.
- Portfolio

Arviointi on keino, jolla tuetaan opiskelijaa opetussuunnitelmassa esitettyjen oppimistavoitteiden saavuttamisessa. Arviointiin voivat osallistua opettajien lisäksi opiskelija itse.

Opiskelijan suoritusarvioinnin tulee tehdä tavoitesuhteisesti, so. vertaamalla suorituksia opetussuunnitelman tavoitteisiin. Opiskelijan arvostelu on periaatteessa riippumaton muiden opiskelijoiden suorituksista.

Arvioinnissa korostetaan myös ns. jatkuvan näytön huomioon ottamista arvosanaa määrättäessä. Siten esimerkiksi opiskelijan huolellisuus, aktiivisuus, poissaolot, oppimistehtävien suorittaminen ja vastaavat tekijät voivat vaikuttaa opintojakson arvosanaan nostavasti tai laskevasti enintään +/-1. Jatkuvan näytön arviointi on yleensä varsin subjektiivista, joten sen käyttöä arvosteluperusteena on käytettävä harkiten silloin, kun tavoitteiden saavuttamista voidaan luotettavasti arvioida tavanomaisin keinoin.

Arvostelu on se osa arviointia, jonka tavoitteena on oppimistuloksista tiedottaminen.

8.2. Kokeiden järjestäminen hätäkeskuspäivystäjien koulutusohjelmassa

Hätäkeskuspäivystäjäkursseiden opintojaksojen kirjalliset ja käytännön kokeet järjestetään ko. opintojaksolle varattujen tuntien puitteissa ja opettajan ilmoittamana ajankohtana. Kokeisiin osallistuvat kaikki kurssin opiskelijat eikä niihin erikseen ilmoitauduta. Jos opiskelija ei osallistu kokeeseen ilman opintojakson vastuuopettajan hyväksymää syytä, katsotaan se yhdeksi suorituskeräksi ja johtaa näin hylättyyn suoritukseen.

Kirjalliset uusintakokeet järjestetään opiston virallisena uusintakoepäivänä. Uusintoja järjestetään keskimäärin kerran kuukaudessa ja päivät ilmoitetaan

kunkin lukukauden alussa Pelastusopiston virallisella ilmoitustaululla. Opiskelija voi tällöin

- uusia hylätyn suorituksen (ks. 8.3.)
- suorittaa tavanomaisen opintojaksokokeen, jos hän on vastuuopettajan hyväksymästä syystä ollut estynyt osallistumisesta aikaisemmin järjestettyyn tavanomaiseen kuulusteluun
- korottaa opintojakson arvosanaa (ks. 8.5.)

Käytännön kokeiden uusinnat järjestetään opintojaksokohtaisesti ilmoitetun menettelyn mukaan (ks. 8.3).

Opiskelijalla on oikeus nähdä koesuorituksensa arvostelu. Opettajan on säilytettävä koepapereita kurssin päättymisestä seuraavan kalenterivuoden loppuun.

8.3. Hylätyn suorituksen uusiminen

Hylätyn koesuorituksen voi uusia opintojakson opiskelun aikaisilla tutkintovaatimuksilla kaksi kertaa.

Kirjallisten kokeiden uusimiset tehdään Pelastusopiston ilmoittamina uusintakoepäivinä. Jos opiskelija ei saa opintojaksoa suoritetuksi kahdella uusintakeralla, hän opiskelee ko. opintojakson uudestaan seuraavassa mahdollisessa yhteydessä.

Uusintakokeeseen ilmoitaudutaan jättämällä opintosihteeriltä saatava uusintakoekuori opintotoimistossa olevaan palautuslaatikkoon viimeistään kahta viikkoa ennen tenttiä. Jos opiskelija ei saavu ilman hyväksyttävää syytä ilmoittautumaansa tenttiin, katsotaan se yhdeksi yrityskerraksi. Esim. esittämällä lääkirintodistuksen opiskelija ei menetä oikeuttaan suorituskertaan.

Käytännön kokeiden uusintoja järjestetään kunkin opintojakson vastuuopettajan ilmoittamina aikoina ja niihin ilmoitaudutaan ko. vastuuopettajan ilmoittamalla tavalla.

Kun opintojakson hyväksyty suorittaminen on edellytys myöhemmin opetettavan toisen opintojakson opiskelun aloittamiseen, on siitä maininta opetussuunnitelmassa tämän toisen opintojakson kuvauksen yhteydessä.

8.4. Opintosuoritusten rekisteröinti

Pelastusopisto pitää rekisteriä opintosuorituksista Primus –opintohallintojärjestelmän (Wilma) avulla. Opintojakson vastuuopettaja vie itse loppuarvostelutiedot Wilma-ohjelmaan neljän viikon kuluessa ko. jakson opintojen päättymisestä, sekä toimittaa arvioinnista tulosten opintosihteerille. Opintosihteerit vahvistaa merkinnät rekisteristä, joka jälkeen opiskelijat pääsevät itse rekisteriin seuraamaan omia suorituksiaan. Opiskelijoilla on velvoite seurata opintojensa edistymistä.

Jokaisen opintojakson opinnot arvioidaan ja arvostellaan. Hyväksytyistä suorituksista käytetään numeraalista asteikkoa 1 – 5 seuraavasti:

- 5 = kiitettävä
- 4 = hyvä
- 3 = hyvä
- 2 = tyydyttävä
- 1 = tyydyttävä.

Opintojakso voidaan erityisistä syistä arvostella myös asteikolla hyväksytty – hylätty.

S = tutkintoon sisältyvä, hyväksytysti suoritettu opintojakso

Hyväksiluettut opintojaksosuoritukset merkitään yhdellä seuraavista vaihtoehdoista:

K = ennen nykyisiä opintoja suoritettu, tutkintoon hyväksiluettava opintojakso

H = nykyisen koulutuksen aikana muualla suoritettu, tutkintoon hyväksiluettava opintojakso

8.5. Opintojakson arvosanan korottaminen

Hyväksytyin opintojakson arvosanaa voi koulutuksen aikana yrittää yhden kerran korottaa Pelastusopiston uusintakoeikäntöjen mukaisesti sinä ajankohtana voimassa olevien vaatimusten mukaisesti. Koetehtävien laadinnasta huolehtii se opettaja, joka antaa tai on viimeksi antanut opintojakson arvosanan. Arvosanan korotusyritys ei voi huonontaa jo saatua arvosanaa.

8.6. Arvioinnin oikaisuvaatimukset

Arviointiin tyytymätön opiskelija voi pyytää oikaisua arvioinnin tehneeltä opettajalta 14 päivän kuluessa siitä kun opiskelija on saanut arvostelun tulokset ja arvosteluperusteiden soveltamisen tietoonsa. Edelleen arviointiin tyytymätön opiskelija voi hakea opettajan päätöksestä oikaisua Pelastusopiston tutkintolautakunnalta 7 päivän kuluessa siitä kun hän on saanut päätöksestä tiedon.